

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної економічної теорії та економічної
політики

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

д.е.н., проф. М.О.Уперенко
“ ” 2016 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра
зі спеціальності 8.050101 «Економічна теорія»

на тему:
ТЕОРІЯ РИНКІВ З АСИМЕТРИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ
ТА ЇЇ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Виконавець:

студентка 63 гр. ФЕУП Студенікіна Г. М.

Науковий керівник:

к. е. н., доцент Чередниченко Г. А.

Одеса, 2016

Зміст

	Стор.
Вступ.....	3
РОЗДІЛ I. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕОРІЇ РИНКІВ З АСИМЕТРИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ	3
1.1. Сутність асиметричної інформації та особливості її прояву на різних ринках	6
1.2. Практичні пропозиції представників теорії ринків з асиметричною інформацією	17
РОЗДІЛ II. СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ І САМОРЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ З АСИМЕТРИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ .	24
2.1. Регулювання ринку продовольчих товарів	25
2.2. Регулювання ринку труда	30
2.3. Регулювання ринків послуг	35
2.4. Регулювання ринку цінних паперів	54
РОЗДІЛ III. РОЗВИТОК І ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ РИНКІВ З АСИМЕТРИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ В УКРАЇНІ	59
3.1. Внесок українських вчених у розвиток теорії ринків з асиметричною інформацією	59
3.2. Практичне застосування теорії ринків з асиметричною інформацією в Україні	71
Висновки	91
Список використаної літератури	98

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Важливим чинником зниження інтенсивності конкуренції і надбання монопольної влади на ринках служить неповнота і асиметричність інформації. Кожному економічному агенту доступний лише обмежений масив інформації. Неповнота інформації є неодмінною ознакою економічного життя. Більша або менша неповнота інформації може впливати на умови й особливості функціонування ринків, створюючи додаткові трансакційні витрати для економічних агентів. Найбільший вплив на ринкову активність здійснює особливий тип неповної інформації – асиметрична інформація. Асиметричність інформації створює можливість зловживання одного з учасників угоди не інформованістю контрагента. Асиметричність інформації, на відміну від неповноти інформації, приводить до різкого зниження суспільного добробуту.

Як показав досвід становлення ринкового середовища у вітчизняній господарській практиці останніх десятиліть, асиметрія інформації стала домінуючим чинником формування інституційної структури, що зумовило негативні наслідки та деструктивні прояви загальних економічних процесів. Асиметричний розподіл інформації спричинив поглиблення кризових явищ в економіці країни як на макрорівні, так і на мікрорівні і визначив загальну нестабільність створеного на таких засадах ринкового середовища.

Отже, узгодження взаємодії та інтересів всіх учасників економічних відносин шляхом формування відповідних інституціональних та організаційних передумов і засад рівномірного та всебічного отримання інформації є одним з основних завдань стабілізації економічного середовища країни та оптимізації її подальшого соціально-економічного розвитку.

Теоретичні засади впливу асиметрії інформації на функціонування ринків, займають вагоме місце у наукових працях ряду іноземних авторів: Дж.

Акерлофа, У. С. Вікрі, С. Гроссмана, К. Дж. Ерроу, Дж. А. Міррліса, М. Спенса, Дж. Стіглера, Дж. Стігліца, Ж. Тіроля та ін.

В українській економічній літературі цій проблемі присвячено роботи Я. С. Андрєєва, К. В. Ануфрієва, Т. М. Болгар, Ю. В. Гойнік, А. В. Гречко, А. В. Губаренко, Ж. М. Довгань, І. Б. Івасів, Н. А. Ковальчук, Л. В. Кузнєцова, О. Д. Куценко, В. В. Лещенко, В. П. Мазуренко, М. В. Мельник, О. В. Пластун, О. Л. Пластун, О. О Чуб, Т. І. Шевченко, Н. А. Шульга, М. М. Єрмошенко, Я. А. Жаліло, О. Н. Костюк, О. В. Носова, Т. М. Носова, С. В. Чистякова.

Теоретична і практична значимість дослідження ринків з асиметричною інформацією у світі та в Україні зумовлюють актуальність дослідження за темою дипломної роботи.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних засад аналізу та регулювання ринків з асиметричною інформацією.

Для досягнення мети в роботі поставлено і послідовно вирішено такі **задачі** теоретичного і практичного характеру:

- дослідити трактування сутності асиметричної інформації та особливості її прояву на різних ринках з позицій різних дослідників даної проблеми;
- проаналізувати практичні пропозиції представників теорії ринків з асиметричною інформацією стосовно різних варіантів та методів регулювання таких ринків;
- узагальнити світовий досвід державного регулювання і саморегулювання ринків з асиметричною інформацією;
- дослідити внесок українських вчених у розвиток теорії ринків з асиметричною інформацією;
- обґрунтувати основні напрями підвищення ефективності регулювання ринків з асиметричною інформацією в Україні.

Об'єктом дослідження є відносини між економічними суб'єктами в умовах сучасної ринкової економіки.

Предметом дослідження є теорія та практика регулювання ринків з

асиметричною інформацією.

Мета та завдання дипломної роботи обумовили її структуру – робота складається з трьох розділів і восьми підрозділів, у яких послідовно, у відповідності з завданнями дипломної роботи, досліджується окреслене коло теоретичних і практичних проблем.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є загальнонаукові і спеціальні методи пізнання та прийоми наукового дослідження, зокрема, рух від абстрактного до конкретного; єдність історичного та логічного; аналіз та синтез; принципи системності, комплексності та наукової об'єктивності, метод порівняльного аналізу; положення загальної економічної теорії та теорії асиметричної інформації, а також положення інформаційної теорії.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти з питань регулювання ринків з асиметричною інформацією; офіційні статистичні дані Державної служби статистики України, Національного банку України; аналітичні огляди Міжнародного валютного фонду.

ВИСНОВКИ

У даній дипломній роботі було досліджено основні питання, що відносяться до теорії ринків з асиметричною інформацією та її практичного застосування.

Як показав досвід становлення ринкового середовища у вітчизняній економіці, асиметрія інформації стала домінуючим чинником формування інституційної структури, що зумовило негативні наслідки та деструктивні прояви загальних економічних процесів. Наявність точної інформації не гарантує успішного функціонування ринку, але значно полегшує його досягнення, сприяючи підвищенню ефективності координації дій, оптимальному розподілу економічних ресурсів.

Проведене у дипломній роботі дослідження дає підстави для наступних висновків і рекомендацій:

1. Вагомий вклад у розробку теорії ринків з асиметричною інформацією внесли відомі іноземні автори – Дж. Акерлоф, У. С. Вікрі, С. Гроссман, К. Дж. Ерроу, Дж. А. Міррліс, М. Спенс, Дж. Стіглер, Дж. Стігліц, Ж. Тіроль та ін. Вони показали, що асиметричність інформації на ринку спостерігається тоді, коли одна із сторін ринкового обміну має менший обсяг необхідної інформації для прийняття оптимального рішення, ніж інша.

2. Ринковий механізм виявляється неспроможним до ефективного розподілу ресурсів та функціонування з неповноти (асиметрії) інформації; асиметрія інформації є чинником, що знижує ефективність цінової конкуренції, вона є джерелом цінової дискримінації; приховані від покупців характеристики товарів та послуг часто стають причиною зниження їхнього добробуту, в тому числі і недоотримання прибутку навіть для фірм, які мають значну ринкову владу; приховані характеристики робітників становлять серйозну проблему для роботодавців при наймі робочої сили.

3. Виділяють два види проблем на ринках з асиметричною інформацією – несприятливий відбір і моральний ризик.

4. М. Спенс у своїй роботі «Сигнали на ринку праці» показав, що добре поінформовані учасники ринкових відносин можуть збільшити свої ринкові обороти «передаючи сигнали» менш інформованим суб'єктам ринку. Сигналами можуть бути: зовнішній вигляд продукту, дипломи та сертифікати, репутація продавця, гарантії та зобов'язання тощо.

5. Для зниження ефекту негативного відбору використовуються різного роду ринкові сигнали, які прагнуть до забезпечення реалізації двох принципів:

- принцип важкості здійснення підробки товару, тобто сигналу учасника ринку будуть довіряти інші учасники, якщо його товар дуже складно (або недоцільно) підробити;
- принцип повного розкриття інформації: якщо одні особи використовують сигнали, відповідні сприятливої інформації про них, то їхні суперники будуть змушені розкрити свою інформацію, навіть якщо вона не настільки сприятлива.

6. Крім роботи зі стандартизації і сертифікації, величезний вплив на ринок робить репутація фірми як постачальника продукції високої якості. Держава повинна всіляко сприяти виникненню і розвитку фірм, які дбають про якість продукції.

7. У. С. Вікрі запропонував вирішення проблеми недосконалої інформації за допомогою аукціонів. На такому аукціоні, який проводиться з закритими в конвертах цінами, перемагає особа, яка запропонувала найвищу ціну, але при цьому вона платить другу за величиною з запропонованих цін. Учасники не стараються перевершити один одного, демонструючи власні фінансові можливості, а прагнуть прояснити справжню вартість товару.

8. Дії у напрямку зменшення впливу асиметричної інформації на функціонування певних ринків можуть надходити як від споживача або виробника, так і від інститутів державного регулювання економіки.

9. На основі аналізу законодавства, що стосується зменшення інформаційної асиметрії, та його ефективності в країнах Європейського Союзу,

США, Канади, Японії, Китаю та інших країн, можна виділити такі найголовніші дієві заходи в цьому напрямку:

- законодавче регулювання економічної діяльності, розвиток і підтримка державою діяльності громадських організацій – спілок (асоціацій) споживачів і виробників, соціальне страхування, організація інститутів інформаційного посередництва – кредитних бюро, що накопичують ретроспективну інформацію інституційного характеру;
- на прикладі ЄС – введення повноважень органів контролю виконання вимог про захист прав споживачів: інспектування; виявлення і розслідування поведінки виробників і нечесної підприємницької практики; уповноважені органи ЄС на національному і міжнародному рівнях мають право застосовувати ряд санкцій за порушення законів;
- дієвим заходом на ринку праці для західних країн, зокрема США, є публікація детальної статистики про зарплату, що збільшує інформованість населення.
- для боротьби з дискримінацією на ринку праці країнами-членами ЄС та США введено найбільш комплексні і ефективні моделі соціального захисту;
- для зменшення асиметричної інформації на ринку освітніх послуг запропоновано розробляти незалежні рейтинги оцінювання якості знань, що забезпечують вищі навчальні заклади;
- на ринку медичних послуг, держави посилюють вимоги до освітніх медичних установ, вводиться ліцензування лікарських послуг, поширюється однаково високий рівень медичних послуг на різні верстви населення;
- на страховому ринку необхідне застосування міжнародних стандартів в організації і державному регулюванні страхової справи: здійснення обов'язкового страхування для менш захищених верств населення; використання різних тарифів; використання прибутку страхових організацій для реалізації програм розвитку страхування;

- важливою умовою уникнення асиметричної інформації на ринку туристичних послуг є державне регулювання ціноутворення на такі послуги;
- згідно з європейським досвідом контролю зловживань на ринку цінних паперів, систему запобігання і виявлення інсайдерської торгівлі можна розділити на три взаємодоповнюючих основних елементи: негайне публічне розкриття інсайдерської інформації; розкриття інформації про угоди керівників; список інсайдерів.

10. З досвіду провідних країн світу слід зробити висновок, що завдяки ефективному законодавству та контролю за його виконанням, розвитку елементів саморегулювання суб'єктів ринків з асиметричною інформацією можна досягти найкращих результатів у формуванні симетрії інформації на всіх ринках товарів та послуг.

11. Дослідження проблем, пов'язаних з розвитком та практичним застосуванням теорії ринків з асиметричною інформацією в умовах України, якими займався цілий ряд вітчизняних науковців, свідчить про те, що їхні напрацювання внесли вагомий вклад у розвиток даної теорії, з урахуванням особливостей цих ринків в Україні та глобальної проблеми взаємодії реального та фінансового секторів економіки в умовах економічної нестабільності та невизначеності. Особлива увага в цих дослідженнях приділяється асиметричній інформації в контексті інституціональної економіки, у банківській сфері (з урахуванням прояву інформаційної асиметрії у період глобальної фінансової кризи у формі банківської паніки), на ринках різних товарів та послуг, на ринку праці тощо.

12. Практичне застосування теорії ринків з асиметричною інформацією в Україні пов'язане з наступними положеннями:

- в економіці України, як і у більшості інших пострадянських країн, дії багатьох суб'єктів ринкових відносин є непрозорими в силу недостатніх інституційних перетворень, наявності масштабної тіньової економіки і корупції, а саме ці фактори істотно посилюють асиметричність інформації;

- асиметрія інформації модифікує поведінку споживачів і стратегію фірм, негативно позначається на конкуренції і на ефективності функціонування ринку;
- на фінансових ринках України дані тенденції можуть проявлятися в зростанні проблемних заборгованостей; банки, які діють в Україні, не завжди мають в достатній кількості інформацію, щоб оцінити можливість неповернення кредитів;
- для України дуже важливо виводити з «тіні» взаємовідносини між працедавцями і робітниками, цьому має сприяти удосконалення трудового законодавства, формування відносин саморегулювання по мірі формування громадянського суспільства в нашій країні; «правила гри» на ринку труда в Україні мають змушувати обидві сторони надавати правдиві сигнали стосовно умов праці та знань і вмінь робітників;
- асиметричність інформації на українських ринках значною мірою негативно впливає на процес формування конкурентного середовища, сприяє тінізації економіки та зниженню суспільного добробуту, тому важливо, щоб засобами державного регулювання економіки і саморегульованих організацій в Україні створювалась система формальних і неформальних інститутів, що змушуватимуть суб'єктів ринкових відносин надавати правдиві сигнали стосовно своїх товарів та послуг, взаємовигідної поведінки по виконанню угод, це сприятиме зменшенню обсягу асиметричної інформації на українських ринках та покращенню ситуації з розвитком цивілізованого конкурентного середовища, з детінізацією економіки та з підвищенням добробуту громадян;
- з огляду на поставлену проблему до актуальних питань, які мають регулюватися державою в сфері узгодження взаємодії та інтересів всіх учасників економічних відносин, слід віднести: забезпечення прозорості операцій в межах ринкового середовища країни та його організованість; організація всебічного та рівноправного доступу до інформаційного ресурсу всіх економічних агентів, які функціонують на ринку; чітке визначення та

ефективна реалізація повноважень державних регулятивних органів, відповідальних за упорядкованість інформаційних потоків.

З урахуванням розглянутої проблематики, можемо навести деякі конкретні пропозиції щодо зменшення впливу асиметричної інформації на певні ринки України:

1) напрямками державного регулювання економіки в контексті вирішення проблеми асиметрії інформації, які потребують удосконалення, є: Законодавство про захист прав споживачів; Закон про рекламу; Законодавство про охорону праці; Страхове законодавство; Законодавство про санітарію та гігієну на виробництві продуктів харчування; Закон про страхування банківських депозитів; Регулювання суспільної охорони здоров'я; Регулювання суспільної освіти; Закони про шахрайство; Акціонерне законодавство.

2) Розвиток і підтримка державою діяльності громадських організацій – спілок (асоціацій) споживачів і виробників.

3) Розвиток соціального страхування та розширення його меж.

4) Організація інститутів інформаційного посередництва – кредитних бюро, що накопичують ретроспективну інформацію інституційного характеру.

5) Удосконалення механізму досудового вирішення спору між споживачем і виробником, як альтернативи суду. Розвиток саме такої практики створює суспільство, в якому виробники намагаються максимально працювати над помилками і без суду вирішити конфлікти зі споживачами. При цьому вплив державних установ зводиться до мінімуму, що дозволяє розвантажити судову систему і створити взаємовигідні механізми вирішення конфліктів для всіх учасників.

6) Вирішення проблеми збільшення симетрії інформації на ринку праці можливе у таких напрямках:

- публікація детальної статистики про зарплату; ці дані служать правильним орієнтиром в переговорах між працівниками і підприємцями про умови оплати праці;

- заробітна плата встановлюється контрактами, колективними договорами з урахуванням попиту на робочу силу і її пропозицією, класифікації робіт за складністю, продуктивністю праці, фінансових можливостей підприємств;

7) На ринку медичних послуг пропонується:

- введення повного обов'язкового медичного страхування;
- посилення вимог до освітніх медичних установ і процедури ліцензування лікарських послуг.

8) На ринку банківських послуг пропонується: посилення впливу державних регуляторів прудеційного регулювання; це допоможе зменшити ризики втрат фінансових ресурсів через недостатність достовірної інформації при надмірності рекламних акцій, а також відсутності професійних оцінок, що підкріплюються співвідповідальністю всіх учасників проекту як агентів ринку.

9) На ринку страхових послуг пропонується:

- застосування міжнародних стандартів в організації і державному регулюванні страхової справи;
- створення державних страхових компаній за міжнародними стандартами; доцільне регулювання страхової діяльності дозволить підвищити довіру населення до страхування в цілому;
- запровадження обов'язкового страхування у деяких сферах суспільного життя.

10) Регулювання ринку цінних паперів: створення системи запобігання і виявлення інсайдерської торгівлі, яку можна розділити на три взаємодоповнюючі основні елементи – негайне публічне розкриття інсайдерської інформації; розкриття інформації про угоди керівників; список інсайдерів.

Список використаної літератури

1. Чепурина М. Н. Экономика неопределенности, спекуляции и страхования: учебник / Чепурина М. Н., Киселева Е. А – Киров: «АСА», 2007.– 743с.
2. Макконнелл К. Экономикс: принципы, проблемы, политика. Учебник. 14-е издание /К. Макконнелл, С. Брю. – М.: ИНФРАМ , 2002. – 973с.
3. Нурієв Р. Н. Курс мікроекономіки: підручник, 2-ге видання /Р.Н. Нурієв. – Москва, 2002 – 572 с.
4. Тарануха Ю.В. Микроэкономика: учебник / Ю.В. Тарануха. – М.: Дело и Сервис, 2009 – 608 с.
5. Вечканов Г. С., Вечканова Г. Р. Рынки с асимметричной информацией [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://www.inventech.ru/lib/micro/micro-0108/> – «Центр кретивних технологій».
6. Довбенко М. В. Современные экономические теории в трудах нобелиантов / Довбенко М. В., Осик Ю. — 2011– [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.monographies.ru/ru/book/section?id=4213>
7. Шевченко О.О. Сучасні економічні теорії: навчальне видання /О.О.Шевченко – К: Центр учбової літератури. – 2011 – 277 с.
8. Томас Ди Лоренцо Миф об «асимметричной информации» как о причине «провалов рынка» [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.mises.org.ua/articles-rus/89-thomas-dilorenzo/312-the-canard-of-qasymmetric-information-as-a-source-of-market-failure.html>
9. Удальцов В. Е. Выявление влияния информационной прозрачности на затраты на капитал и эффективность деятельности

российских публичных компаний. /Удальцов В. Е., Тихонова Н. М. // Корпоративные финансы. – 2013. – № 1. – С.1–13.

10. Мациевский Н.С. Современная система рыночного хозяйства: преимущества и недостатки /Мациевский Н.С. //Известия Томского политехнического университета. – 2011. – № 6. – С.71–76.

11. Васильцова В.М. Сущность и формы асимметричной информации: навчальне видання /Васильцова В. М., Тертышный С. А., Винокуров С. С. – СПб.: Питер, 2012. – 256 с.

12. Сайт Страх Эксперт Груп. Страховый брокер [Электронный ресурс]. – Режим доступа: belbroker.com

13. Липяцкий В. Асиметрична інформація [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://plus.google.com/collection/ETC-o>

14. Зубко Г. Реклама, которая врет /Комсомольская правда, от 04.10.2013. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.pravda.com.ua/rus/columns/2013/10/4/6999414/>

15. В Евросоюзе запретят неправдивую рекламу / Новости Евросоюза.-04.04.2012. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://novosti-es.ru/zakon/v-evrosoyuze-zapretyat-nepravdivuyu-reklamu/>

16. Додух О. Права потребителей: европейский и украинский взгляды / Юрист&закон. – 07.04.2016. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://juscutum.com/ru/ru-prava-potrebiteley-evropeyskiy-i-uk/>

17. Мескон М. Основы Менеджмента: підручник/ Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. – Москва: Дело, 2004. – 492с.

18. Сапир Ж. Экономика информации: новая парадигма и ее границы / Сапир Ж. // Вопросы экономики. – 2005. – №10. – С.4–10.

19. Нельсон Р. Эволюционная экономическая теория / Р. Нельсон, С. Уинтер. – М.: Дело, 2001. – 536 с.

20. Вечканов Г.С., Макроэкономика: Учебник для вузов/ Вечканов Г.С., Вечканова Г. Р. – СПб.: Питер, 2008. – 240 с.

21. Борисов, Е. Ф., Экономическая теория: курс лекций для студентов высших учебных заведений / Е.Ф. Борисов. – М.: Академия, 2010. – 332с.

22. Коновалова В. Есть чему поучиться? Как решается проблема трудовой дискриминации за рубежом / Коновалова В. // Кадровик. Кадровый менеджмент. – 2010. – №3. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.hr-portal.ru/article/est-chemu-pouchitsya-kak-reshaetsya-problema-trudovoy-diskriminacii-za-rubezhom>

23. Мамонтов С.А. Маркетинговые аспекты асимметрии рынка труда и рынка образовательных услуг / Мамонтов С.А. // Вестник Омского университета. Серия «Экономика». – 2013. – № 1.– С. 7–12.

24. Сайт Top universities [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.topuniversities.com/asian-rankings>

25. Предборський В. А. Основи економічних теорій / В.А. Предборський. – 568 с. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://nebook.net/book_osnovi-ekonomichnih-teorj_568

26. Максимова-Ладина Н.И. Специфика асимметрии информации в сфере здравоохранения / Максимова-Ладина Н.И. – М.: Издательство СГУ, 2011. – С.111-122.

27. Герасимов П.А. Специфика международного рынка медицинских услуг в условиях глобализации / П.А. Герасимов // Российское предпринимательство. – 2013. – № 20 (242). – с. 144-151.

28. Аткинсон Э. Б. Лекции по экономической теории государственного сектора: учебник / Э. Б. Аткинсон, Дж. Э. Стиглиц; [пер. с англ. под ред. Л.Л. Любимова]. – М.: Аспект Пресс, 1995. – 832 с.

29. Фориншурер: медицинское страхование [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://med-insurance.com.ua/review/233>

30. Корнівська В.О. Ринкова асиметрія у фінансово-інституційному просторі Росії і України / Корнівська В.О. // Вісник

університету банківської справи національного банку України. – 2012. – № 1 (13). – С.8–11.

31. Рамський А.Ю. Сутність асиметричної інформації та її місце у міжсекторальних відносинах /Рамський А.Ю.// Международный научный журнал. – 2015. – № 7. – С.77–86.

32. «Надежно ли хранит деньги в Европе: кто защитит деньги вкладчиков?» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://banks.eu/news/info/286/>

33. Короп О. Асиметрія інформації як одна із форм неспрацювання ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.homoeconomicus.club>

34. Ивашкин Е. И. Государственное регулирование страховой деятельности за рубежом / Ивашкин Е.И., Ионкин В.В. // Финансовый менеджмент в страховой компании. – 2006. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.lawmix.ru/bux/86313/>

35. Акопова Е. С. Глобализация страхового рынка / Акопова Е.С., Андреева Л.Ю. // Информационно-сетевая парадигма: Монография /РГЭУ. – 2004. – 408 с.

36. «Ціноутворення у сфері туристичних послуг»[Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://uastudent.com/cinoutvorennja-u-sferi-turystychnyh-poslug/>

37. Баздникин А. С. Цены и ценообразование: учебное пособие/ Баздникин А.С – М.: Юрайт, 2005. – 169 с. – ISBN 5-94879-267-6

38. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nssmc.gov.ua> – Офіційний сайт НБУ.

39. Єрмошенко М. М. Нова парадигма економічної науки в контексті розвитку в умовах України інформаційної економіки. / Єрмошенко М. // Актуальні проблеми економіки.– 2009.– №1. – С. 14–20.

40. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: Монографія / Жаліло Я.А. – К.: НІСД, 2009. – 336 с.

41. Костюк О.Н. Теоретические предпосылки формирования школы корпоративного управления в банках / Костюк О.Н. // Вісник Української академії банківської справи.– 2008.– №2. – С. 51–59.

42. Носова О. В. Инвестиционная привлекательность страны: Зб. наук. праць / Носова О. В // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2009. – Вип. 851. – С. 34–38.

43. Носова О. В. Інституціональні основи та форми стимулювання економічного розвитку: Автореферат дисертації канд. екон. наук: спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / Харківський національний ун-т ім. В.Н. Каразіна. – Х., 2007. – 17 с.

44. Носова Т. Институциональная конкуренция и институциональная среда: взаимосвязь и взаимозависимость: Зб. наук. Праць / Носова Т. // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна: – Вип. 851. – 2009. – С. 38–43.

45. Чистякова С. В. Проблема асиметрії інформації в контексті інституціональних трансформацій / Чистякова С. В. // Научные труды ДонНТУ.– Серия: экономическая.– 2008.– Вып. 34-1. – С. 89–94.

46. Степанюк Є. В. Міжнародні потоки капіталу та фактори вразливості фінансової системи: Зб. наук. праць./ Степанюк Є. // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – Вип. 29. – Суми: Українська академія банківської справи Національного банку України, 2010. – С. 273–290.

47. Харламова Г. О. Індикатори інвестиційної привабливості України./ Харламова Г.О. // Актуальні проблеми економіки.– 2009.– №3. – С. 45–56.

48. Гришаєва Ю. Г. Методичний інструментарій до визначення факторів впливу на формування інвестиційної привабливості / Гришаєва

Ю. // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. – 2009. – № 24. – С. 218–224.

49. Мазуренко В. П., Гойнік Ю.В. Методи аналізу привабливості міжнародних товарних ринків в умовах асиметрії інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1144>

50. Гречко А. В. Дослідження впливу податкової політики на економічний розвиток України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1443>

51. Шевченко Т. І. Аналіз сутності асиметричної інформації та інформаційна асиметричність на сучасних ринках України: навч. посіб. / Шевченко Т. І. – К.: Вищ. шк., 2010. – 191 с.

52. Бабич Л. М. Асиметрична інформація як фактор стабілізації розподільчих відносин / Л. М. Бабич // Вісник Хмельницького національного університету. – 2013. – №2 – С.32-35

53. Андрєєва Я. С. Процеси глобалізації в банківському секторі України / Андрєєва Я.С. // Збірник наукових праць. – 2008. – №19. – С. 79– 83.

54. Андрєєва Я. С. Асиметрія інформації на ринку вкладів населення / Андрєєва Я.С. // Проблемы развития финансовой системы Украины в условиях глобализации: материалы XV Междунар. науч.-практ. конфер., 20-23 марта 2013 р. – Симферополь, 2013. – С. 16.

55. Андрєєва Я.С. Циклічність розвитку економіки та банківської кризи / Андрєєва Я.С. // Науковий вісник ОНЕУ. – 2013. – №27(206). – С. 70–77.

56. Андрєєва Я.С. Проблеми забезпечення достовірності інформації на основі впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності / Андрєєва Я.С. // Кримський економічний вісник. – 2014. – №2(09). – С. 13– 16.

57. Андреева Я.С. Оцінка достовірності інформації стосовно реальної вартості кредитних продуктів банку / Андреева Я.С. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – №6. – С. 166–168.

58. Андреева Я.С. Транспарентність кредитної діяльності банків: необхідність, сутність, властивості / Андреева Я.С. // Науковий вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – №2. – Т.2(210). – С. 111–114.

59. Андреева Я.С. Регулятивні заходи НБУ в умовах фінансової кризи / Андреева Я.С. // Сучасний соціокультурний простір 2009: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 24-26 вересня 2009 р. – Київ, 2009. – С. 3–5.

60. Андреева Я.С. Теорія асиметрії інформації у банківській діяльності / Андреева Я.С. // Соціально-економічні аспекти реструктуризації регіональної економіки: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 6-7 грудня 2012 р. – Вінниця, 2012. – С. 10–12.

61. Андреева Я.С. Визначення впливу асиметрії інформації на розвиток банківської діяльності в умовах глобалізації / Андреева Я.С. // Глобальні процеси: економічний, соціальний та екологічний виміри: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 5-8 грудня 2012 р. – Сімферополь – Ялта, 2012. – №7. – С. 23–25.

62. Андреева Я.С. Вплив асиметрії інформації на діяльність банків України / Андреева Я.С. // Економіка сьогодення: актуальні питання та інноваційні аспекти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 квітня 2013 р. – Київ, 2013. – С. 49–51.

63. Андреева Я. С. Роль банків на кредитному ринку в умовах асиметрії інформації: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / Андреева Я. С. – Одеса: Одеський національний економічний університет, 2014. – 203 с.

64. Ануфрієва К. В. Транспарентність у системі критеріїв залучення банками України зовнішніх фінансових ресурсів / Ануфрієва К. В. // Економіка і прогнозування. – 2010. – № 3. – С. 28 – 37.
65. Болгар Т. М. Проблеми процесу прозорості саморозкриття банківської інформації / Болгар Т. М. // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2011. – Вип. 33. – С. 15–21.
66. Івасів І. Б. Транспарентність банківської діяльності / Івасів І. Б. // Фінанси, облік та аудит. – К. : КНЕУ, 2005. – Вип. 6. – С. 55–66.
67. Губаренко А. Дослідження інформаційної прозорості банків України в 2009 році: зростання прозорості на фоні падіння довіри інвесторів. Спільне дослідження Standard & Poor's та Агентства фінансових ініціатив / А. Губаренко, О. Куценко, О. Пастухова, О. Швирков]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.finrep.kiev.ua/download/td_ukr_banks_2009_ua.pdf
68. Губаренко А. Дослідження інформаційної прозорості банків України в 2010 році: зниження прозорості на тлі фінансових труднощів за умов недосконалої інфраструктури розкриття інформації. Спільне дослідження Standard & Poor's та Агентства фінансових ініціатив / А. Губаренко, О. Куценко, О. Пастухова, О. Швирков]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.capitalmarkets.kiev.ua/download/sp_2010_ua.pdf
69. Довгань Ж. М. Вплив транспарентності на фінансову стійкість банківської системи України / Довгань Ж. // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. – 2011. – Випуск 16. – С. 66 – 72.
70. Мігус І. П. Транспарентність банку як складова механізму забезпечення його економічної безпеки / І. П. Мігус, Н. В. Дудченко // БІЗНЕС ІНФОРМ. – 2013. – № 10. – С. 322–328.
71. Шульга Н. П. Вплив інформаційної прозорості діяльності банків на їх ринкову дисципліну // Н. П. Шульга, К. А. Бусько // Ринок цінних паперів України. – 2014. – № 8. – С. 3–10.

72. Мельник К. К. Транспарентність як необхідна умова забезпечення ефективності системи комунікацій центрального банку / К. К. Мельник // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2010. – Випуск 29. – С. 23 – 29.

73. Кузнецова Л. В. Теоретико-методологічні засади фінансової діяльності банку: монографія / Кузнецова Л. В. / Одес. держ. екон. ун-т. – О. : Атлант, 2009. – 324 с.

74. Вплив глобалізації на розвиток банківської системи України: Монографія / За ред. Л. В. Кузнецової. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2011. (30,22 д. а.)

75. Пластун О. Л. Роль біржової інформації в оцінці рівня інформаційної асиметрії / Пластун О. Л. // Вісник Університету банківської справи Національного банку України: збірник наукових праць. – 2013. – № 2(17). – С. 102–107.

76. Румянцева С. Інформаційна прозорість українських банків / С. Румянцева // Цінні папери України.– 2011. – № 45 (690). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.securities.org.ua/securities_paper/review.php?id=690&pub=5377

77. Чуб О. О. Транспарентність у діяльності ділових та центральних банків у глобальному просторі / О. О. Чуб // Економіка і регіон. – 2012. – № 1 (32). – С. 81 – 85.

78. Чуб О. О. Підвищення транспарентності українських банків в умовах глобалізації / О.О. Чуб // Фінанси, облік і аудит. – 2008. – № 12. – С. 166 – 174.

79. Зверяков О. М. Асиметрія інформації та її вплив на забезпечення фінансової стійкості банківської діяльності / О. М. Зверяков // Економічний часопис ХХІ. – 2013. – № 9–10(2). – С. 45–48.